

ΝΟΜΟΣ ΓΥΚΖ' (ὑπ' ἀριθ. 3427).

Περὶ ὁδοποιίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ὅρισμός καὶ κατάταξις τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρον 1.

Χαρακτηρισμός τῶν ὁδῶν.

Αἱ ὁδοὶ τοῦ Βασιλείου διαιροῦνται εἰς ἐθνικάς, ἐπαρχιακάς, δημοτικάς καὶ ἀγροτικάς. Εἶναι δὲ αὐταὶ ἄμαξιτοί, ἢ βαταί.

Ἐθνικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι κατ' εὐθείαν τὰς πρωτεύουσας τῶν ὁμόρων νομῶν πρὸς ἀλλήλας, ἢ πρὸς τὸ ἐπίγειον τοῦ νομοῦ, ἢ πρὸς σημεῖον τῆς ὁροθετικῆς γραμμῆς τῆς ὁμόρου Ἐπικρατείας, ἔνθα ὑπάρχουσι τελωνεῖα γ' τάξεως, ἢ πρὸς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς.

Ἐν ταῖς νήσοις ἐθνικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτεύουσας τῶν ὁμόρων ἐπαρχιῶν πρὸς ἀλλήλας, ἢ πρὸς τὰ ἐπίγεια αὐτῶν, ἐὰν ἡ νῆσος ἔχη ἐπαρχίαν πλείονα τῆς μιάς. Ἐν αἷς δὲ νήσοις δὲν ὑπάρχη ἢ μία μόνον ἐπαρχία, ἢ ἂν νῆσος ἀποτελεῖ τμήμα ἐπαρχίας, ἐκεῖ μία μόνον ἐθνικὴ ὁδὸς κατασκευάζεται.

Αἱ ὑφιστάμεναι ἐθνικαὶ ὁδοὶ ὧν δύο σημεῖα ἐνοῦνται

διὰ σιδηροδρόμου, παύουσι τοῦ λοιποῦ χαρακτηριζόμεναι ὡς τοιαῦται, κατατασσόμεναι εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν καὶ συντηρούμεναι κατὰ τὰς περὶ τῶν ὁδῶν τούτων διατάξεις. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου καὶ περὶ κατασκευῆς νέων ἐθνικῶν ὁδῶν ἢ περὶ συμπληρώσεως καὶ ἀποπερατώσεως τοιούτων.

Ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτεύουσας τῶν ὁμόρων δήμων πρὸς ἀλλήλας, ἢ πρὸς ἐθνικὴν ὁδόν, ἢ πρὸς τινα λιμένα, ἐν ᾧ ὑπάρχει τελωνεῖον γ' τάξεως, ἢ πρὸς σιδηροδρομικὰς στάσεις. Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγονται καὶ αἱ ἐνοῦσαι ἐθνικὰς, ἢ ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς πρὸς ἀλλήλας, ἢ ἐθνικὰς πρὸς ἐπαρχιακὰς.

Δημοτικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰ χωρία τοῦ αὐτοῦ δήμου πρὸς ἄλληλα, ἢ πρὸς τὴν πρωτεύουσαν, ἢ πρὸς ἐθνικὴν, ἢ ἐπαρχιακὴν ὁδόν, διερχομένην διὰ τοῦ αὐτοῦ δήμου.

Ἐντὸς ἕξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἐκάστη τῶν ἤδη κατασκευασθεισῶν ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν ἢ δημοτικῶν ὁδῶν διὰ τὴν ἐφεξῆς συντήρησιν αὐτῆς κατατιθήσεται ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄνω διατάξεων διὰ Β. Διατάγματος, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων.

Ἀγροτικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ ἐξυπηρετοῦσαι τὰς ἀνάγκας τῶν πέριξ τῶν πόλεων, κωμῶν, χωρίων ἢ κτημάτων.

Ἄρθρον 2.

Ἄγυιαι.

Πᾶσαι αἱ ἀγυιαί καὶ πλατεῖαι καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν δενδροφυτεῖαι καὶ ἄλλα τῶν πόλεων, κωμῶν καὶ χωρίων, αἱ περιλαμβανόμεναι ἐντὸς σχεδίων ἐγκεκριμένων ἢ μὴ, κατασκευάζονται καὶ συντηροῦνται δαπάναις τῶν οἰκείων δήμων συμφώνως μὲ τὸς σχετικὸς περὶ τούτων νόμους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
Περὶ κατασκευῆς τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρον 3.

Κεφάλαια ἐθνικῆς ὁδοποιίας.

Ἡ κατασκευὴ καὶ συντήρησις τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν ἐκτελεῖται δαπάναις τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 4.

Εἰδικὸν ταμεῖον ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας.

Συνιστᾶται εἰδικὸν ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας» ἐδρεῦον ἐν Ἀθήναις καὶ σκοποῦν τὴν κατασκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 5.

Κεφάλαια ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας.

Πόροι τοῦ ταμείου τούτου εἶναι οἱ ἑξῆς:

α') Αἱ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους ἐτησίως ἀναγραφόμεναι πιστώσεις, εἰς ἃς περιλαμβάνεται καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν καὶ ἐργοδηγῶν.

β') Ἡ προσωπικὴ ἐργασία τῶν κατοίκων καὶ τὸ ἀντίτιμον τῶν παρεχόντων αὐτὴν εἰς χρῆμα κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ παρόντος νόμου.

γ') Τὸ ἐκ τῶν εἰσπραττομένων προστίμων διὰ φθορὰς ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας χρῆμα.

δ') Τὸ ἐκ τῶν εἰσπραττομένων δικαιωμάτων χρήσεως τῆς ὁδοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 48 τοῦ παρόντος νόμου.

ε') Ὁ πρόσθετος φόρος τῶν παροδίων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25 τοῦ παρόντος νόμου.

ζ') Ὁ ἐν ἀνάγκῃ ἐπιβαλλόμενος φόρος τῶν δήμων κατὰ τὸν ψηφίσματος τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ συμβουλίου καὶ ἐκδόσεως Β. Διατάγματος.

ζ') Ποσοστὸν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν λιμενικῶν φόρων ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν λιμενικῶν ἐπιτροπῶν καὶ δημοτικῶν συμβουλίων.

Ἄρθρον 6.

Διανομὴ κεφαλαίων ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας.

Οἱ ἀνωτέρω πόροι κατατίθενται ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἐντόκῳ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ, κρατεῖται δ' ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ταμείου ἴδιος λογαριασμὸς ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ ἐκάστου δήμου, συγκροτούμενος ὡς ἑξῆς:

Ὁ κατὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ προηγουμένου ἄρθρου πόρος διαιρεῖται εἰς τρία μέρη· καὶ τὰ μὲν $\frac{2}{3}$ καθορίζονται ὑπὲρ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας, τὸ δὲ $\frac{1}{3}$ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς. Τὸ ὅλον ποσὸν τὸ ὑπὲρ τῆς ἐπαρχιακῆς ὁδοποιίας ὠρισμένον κατανέμεται μετὰ τῶν ἐπαρχιῶν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσημον ἀπογραφὴν, τὸ αὐτὸ δὲ ἐνεργεῖται καὶ διὰ τὸ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ὁδοποιίας ποσὸν κατανεμόμενον εἰς τοὺς δήμους.

Ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἐδαφίοις β', γ', δ', ε', ς' καὶ ζ' πόρων ἐπίσης τὰ $\frac{2}{3}$ ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν ὁδοποιίαν καὶ τὸ $\frac{1}{3}$ εἰς τὴν δημοτικὴν, προστίθενται δ' ἐκ τοῦ $\frac{1}{3}$ εἰς τὸν λογαριασμὸν τοῦ δήμου τὰ ποσὰ ἅτινα εἰσεπράχθησαν ἐν αὐτῷ, ἐκ δὲ τῶν $\frac{2}{3}$ εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς ἐπαρχίας εἰς ἣν ἀνήκει ὁ δήμος.

Εἰς πίστωσιν ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ ἐκάστου δήμου ἀναγράφονται τὰ ποσὰ ἅτινα τὸ δημόσιον ὀφείλει εἰς ἐπαρχίας καὶ δήμους κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου τῆς ἐθνικῆς ὁδοποιίας, ἐν δὲ τῷ

εἰδικῶ προϋπολογισμῶ τοῦ Ἑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀναγράφεται πρὸς τοῦτο ποσὸν πρὸς βαθμιαίαν ἀπότισιν τῶν ὀφειλῶν τούτων τοῦ δημοσίου.

ἄρθρον 7.

Διάθεσις τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου.

Ἡ περιουσία τοῦ εἰδικοῦ ταμείου διατίθεται ἀποκλειστικῶς:

- 1) Εἰς συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν.
- 2) Εἰς κατασκευὴν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν ἐφ' ὅσον τὰ κεφάλαια ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ δήμου, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς πρὸς συντήρησιν ἀπαιτουμένης δαπάνης, ἐπαρκῶσι πρὸς κατασκευὴν ἀναγκαίων ὁδῶν.

ἄρθρον 8.

Ἄρωγὴ δημοσίου ὑπὲρ συντηρήσεως.

Ἐὰν τὰ κεφάλαια ἐκάστης ἐπαρχίας ἢ δήμου δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς πληρωμὴν τῶν δαπανῶν συντηρήσεως, τὸ δημόσιον ἐπέρχεται ἄρωγὸν διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς δαπάνης.

ἄρθρον 9.

Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν τήρησιν τῶν λογαριασμῶν.

Τὸ εἰδικὸν ταμεῖον ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας ὑπαγόμενον εἰς τὸ Ἑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν διοικεῖ ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τοῦ Ἑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς προέδρου, ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τῶν δημοσίων ἔργων, ὡς ἀντιπροέδρου, ἐκ δύο τῶν παρὰ τῇ διευθύνσει τῶν δημοσίων ἔργων τμηματαρχῶν τῆς ὁδοποιίας καὶ τῶν λιμένων καὶ τοῦ τμηματάρχου τοῦ εἰδικοῦ λογιστηρίου τοῦ Ἑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 10

Ἄπαρτία διοικητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ διοικητικὴ τοῦ εἰδικοῦ ταμείου ἐπιτροπὴ καθίσταται νομίμως ἄπαρτία παρισταμένων ἐν τῇ συνεδριάσει τριῶν τοῦλάχιστον μελῶν, ἐξ ὧν ἀπαραιτήτως ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ ὁ διευθυντὴς τῶν δημοσίων ἔργων.

Ἄρθρον 11.

Σύστασις εἰδικοῦ γραφείου ταμείου τῆς ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας.

Συνιστᾶται παρὰ τῇ Διευθύνσει τῶν δημοσίων ἔργων εἰδικὸν γραφεῖον τοῦ ταμείου τῆς ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας, οὗτινος τὸ προσωπικὸν ὀρίζεται εἰς ἓνα τμηματάρχην Α' ἢ Β' τάξεως, εἰς δύο ὑπουργικοὺς γραμματεῖς Α' ἢ Β' τάξεως, ἔχοντας τὰ προσόντα τῶν ὁμοιοβάθμων αὐτοῖς ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 12.

Δικαιώματα καὶ καθήκοντα διοικητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ διοικητικὴ τοῦ ταμείου ἐπιτροπὴ ἔχει τὰ ἑξῆς δικαιώματα καὶ καθήκοντα.

1) Ἐπιτηρεῖ τὴν ἔγκαιρον βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον πόρων τοῦ εἰδικοῦ ταμείου.

2) Συμφώνως πρὸς γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων, ἀποφασίζει περὶ τῆς εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν καὶ δῆμον κατανομῆς τῆς διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους χορηγουμένης ὑπὸ τοῦ Κράτους πιστώσεως διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν καὶ δημοτικὴν ὁδοποιίαν.

3) Συντάσσει καθ' ἕναστον ἔτος καὶ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τὸν διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος προϋπολογισμὸν τῶν

ἑσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου, ὅστις, διευθυνόμενος εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργόν, ἀποτελεῖ παράρτημα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὴν Βουλὴν μετὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους.

4) Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου συντάσσει τὸν ἀπολογισμὸν τῶν πραγματοποιηθέντων ἑσόδων καὶ ἐξόδων καὶ τὸν ἰσολογισμὸν τῆς διαχειρίσεως τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Ὁ ἀπολογισμὸς καὶ ἰσολογισμὸς οὗτος ἀποστέλλεται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, ἐνεργοῦνται δ' ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου ΓΚΖ' τῆς 17 Ἰουνίου 1904 περὶ συστάσεως ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Ἄρθρον 13.

Ἐκδοσις χρηματικῶν ἐνταλμάτων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ εἰδικοῦ ταμείου ἀναγνωρίζει τὰς δαπάνας τοῦ ταμείου καὶ ἐγκρίνει τὰς πληρωμάς, ἐκδίδων χρηματικὰ ἐντάλματα πρὸς πληρωμὴν καὶ προσηρητέμας εἰς ταῦτα ἐπιταγὰς ἐπὶ τῆς Τραπεζῆς παρ' ἧς εἰσὶ κατατεθειμένα τὰ χρήματα.

Ἄρθρον 14.

Περιουσία τοῦ Ταμείου.

Ἡ περιουσία τοῦ εἰδικοῦ ταμείου τῆς ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας θεωρεῖται δημοσία ὑπηρεσία, ἐφαρμόζονται δὲ περὶ αὐτῆς πᾶσαι αἱ διέπουσαι τὴν δημοσίαν περιουσίαν διατάξεις καὶ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ. Ἡ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἀντιπροσώπευσις τῶν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ταμείου τούτου παραγομένων νομικῶν σχέσεων ἀνήκει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν διατάξεων

τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου ΔΚΑ' νόμου περὶ νομικῶν συμβούλων.

Ἄρθρον 15.

Κανονισμὸς λεπτομερειῶν.

Διὰ Β. Διαταγμάτων θέλουσι κανονισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου, τὰ τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ διευθύνοντος τὸ εἰδικὸν γραφεῖον τμηματάρχου.

Ἄρθρον 16.

Κατασκευὴ ἐθνικῶν ὁδῶν.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν γίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΒΣΛΗ' τῆς 9 Μαρτίου 1894, καταργουμένου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καταργουμένου δὲ ἐπίσης καὶ τοῦ νόμου ΒΦΕ' τῆς 22 Ἀπριλίου 1897.

Ἄρθρον 17.

Κατασκευὴ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κατόπιν συμφώνου γνωμοδοτήσεως τοῦ συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων καὶ κατόπιν βεβαιώσεως τῆς διοικητικῆς τοῦ ταμείου ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ ἐπαρχία ἔχει μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης πρὸς συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν τῆς ὁδῶν ἐπαρκῆ κεφάλαια πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρον 18.

Κατασκευὴ δημοτικῶν ὁδῶν.

Ἡ κατασκευὴ τῶν δημοτικῶν ὁδῶν ἀποφασίζεται, εἴτε αὐτεπαγγέλτως διὰ ψηφίσματος τῶν δημοτικῶν συμβουλίων,

χρήζοντος τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἀρμοδίου νομάρχου, εἴτε κατόπιν ἐπὶ τούτῳ προσκλήσεως τοῦ αὐτοῦ νομάρχου, καὶ ἐφ' ὅσον τὰ κεφάλαια τοῦ δήμου ἐπαρκοῦσι, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης πρὸς συντήρησιν τῶν ὁδῶν του, εἰς τὴν προτεινομένην κατασκευήν. Ἐὰν τὰ δημοτικὰ συμβούλια, οὕτω προσκαλούμενα, ἀρῶνται, ἢ ἀμελῶσι τὴν ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ ψηφίσματος, ἀποφασίζεται αὕτη ὑπὸ μόνου τοῦ νομάρχου, τοῦ ὁποίου αἱ ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ περὶ δήμων νόμῳ ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 19.

Κατασκευὴ ἀγροτικῶν ὁδῶν.

Ἡ κατασκευὴ τῶν ἀγροτικῶν ὁδῶν ἐπιβαρύνει ὀλοσχερῶς τὰ προκαλέσαντα αὐτὴν χωρία ἢ συνοικίας. Ὁ ἀναλογισμὸς τῆς καταβολῆς ἐκάστου τῶν ἐνδιαφερομένων ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ νομάρχου.

Ἄρθρον 20.

Μελέτη ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν.

Τὰ διὰ τὴν μελέτην τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν ἀπαιτούμενα ἔξοδα, ὡς καὶ ἡ διεύθυνσις τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν, ἐπιβαρύνουσι τὸ Δημόσιον.

Εἰς τοὺς ἐπὶ τόπου διαρκῶς διαμένοντας πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἔργων τούτων ἐργοδηγούς δύναται νὰ χορηγηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπιμίσθιον, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ μισθοῦ των, πληρωνόμενον ἐκ τῶν κεφαλαίων, δι' ὧν κατασκευάζεται ἡ ὁδός.

Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ δὲν χορηγοῦνται ὁδοιπορικά.

Ἄρθρον 21.

Διατυπώσεις διὰ τὴν κατασκευὴν ἐθνικῶν
καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν.

Οὐδεμία κατασκευὴ τμήματος οἰασθήποτε ἐθνικῆς ὁδοῦ ἐπιχειρεῖται, εἰὰν δὲν προηγηθῶσι τὰ ἑξῆς:

α') Ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ κατόπιν συμφώνου γνωμοδοτήσεως τοῦ συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων, δι' ἧς ὀρίζονται τὰ κύρια σημεῖα τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ.

β') Προμελέτη ὁλοκλήρου τῆς ὁδοῦ, ἢ τοῦλάχιστον τμήματος αὐτῆς, ἐνοῦντος δύο κατῳκημένα σημεῖα, πόλεις ἢ χωριά, ἐκ τῶν μνημονευομένων ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ.

γ') Ἐγγραφος γνωμοδότησις τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ ἐπὶ τῆς προμελέτης κατόπιν ἐπιτοπίου ἐξελέξεως.

δ') Πλήρης μελέτη τοῦ κατασκευαστέου τμήματος.

ε') Ἀπασαι αἱ διατυπώσεις αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ἀπαλοτριῶσιν τῶν καταλαμβανομένων γαιῶν.

Προκειμένου δὲ περὶ ἐπαρχιακῆς ἢ δημοτικῆς ὁδοῦ, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προσαπαιτεῖται καὶ βεβαίωσις τῆς διοικούσης τὸ ταμεῖον ἐπιτροπῆς, ὅτι μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δαπανῶν τῆς συντηρήσεως τῶν ὁδῶν τῆς ἐπαρχίας ἢ τοῦ δήμου κέκτηται αὕτη ἢ οὗτος τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς μέχρι τοῦδε ὑποβληθείσας μελέτας, αἵτινες δέον ν' ἀναθεωρηθῶσι καὶ συμπληρωθῶσι κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 22.

Ἄρωγὴ δημοσίου διὰ κατασκευὴν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν.

Ἐὰν τυχὸν ἐπαρχίας τινὸς τὰ κεφάλαια δὲν ἤθελον ἐπαρκεῖ πρὸς κατασκευὴν ὁδοῦ κρινομένης ἀπαραιτήτου ὑπὸ

τοῦ συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων, δύναται τὸ δημόσιον νὰ ἔλθῃ ἄρωγόν, χορηγοῦν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν ἀλλὰ πρέπει πρὸς τοῦτο νὰ χορηγηθῇ διὰ νόμου ἄδεια.

Ἄρθρον 23.

Ἀποπεράτωσις ἔργων ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἡ κατασκευὴ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν καὶ τῶν τεχνικῶν ἔργων τῶν δημοτικῶν, ὧν τὰ ἔργα ἀνέλαβον ἤδη ἐργολάβοι εἴτε διὰ μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν, εἴτε δι' ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν, νομίμως ἐγκριθεισῶν, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ὑποβολῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν, θέλει ἐξακολουθήσει μέχρις ἀποπερατώσεως αὐτῶν, καταβαλλομένης τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐὰν τὰ κεφάλαια τῆς ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας τῶν ἐπαρχιῶν ἢ δήμων, ἐν οἷς αἱ ὁδοὶ περὶ ὧν πρόκειται, δὲν ἐπαρκῶσιν.

Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουσι μόνον διὰ τὴν ἐγκριθειῶσαν δαπάνην· πέραν ταύτης ἐφαρμόζονται αἱ εἰδικαὶ περὶ κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ ἔργα δι' ἃ ἀνεγράφη εἰδικὴ πίστωσις εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Κράτους τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἐκτελοῦνται κατὰ τὰ τέως κείμενα.

Ἄρθρον 24.

Κατασκευὴ κοινῶν τμημάτων ἐπαρχιακῶν ὁδῶν.

Αἱ εἰς δύο ἐπαρχίας ἀνήκουσαι ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ κατασκευάζονται ἐκ τῶν σχετικῶν κεφαλαίων τῶν ἐπαρχιῶν εἰς ἃς ἀνήκουσιν, ἢ δὲ δαπάνη αὐτῶν καταλογίζεται ἀναλόγως τοῦ μήκους τοῦ ἀνήκοντος εἰς ἐκάστην ἐπαρχίαν, ἔστω καὶ ἐὰν εἰς τὸ τμήμα τῆς μιᾶς ἐπαρχίας παρεμβάλλονται ἔργα τεχνικά ἢ ἐκχωματισμοὶ μεγάλης δαπάνης.

Ἄρθρον 25.

Πρόσθετος φόρος παροδίων.

Οἱ παρόδιοι ἰδιοκτῆται, νομεῖς, ἐνοικιασταὶ ἢ καλλιεργηταὶ κτημάτων, δασῶν, βιομηχανικῶν καταστημάτων, παντὸς εἴδους μεταλλείων, ὄρυχείων καὶ λατομείων, διὰ τῶν ὁποίων ἢ παρὰ τὰ ὅποια διέρχεται ἐπαρχιακὴ ἢ δημοτικὴ ὁδός, συνεισφέρουσι διὰ μὲν τὴν κατασκευὴν ἐπαρχιακῶν ἢ δημοτικῶν ὁδῶν ἐφ' ἅπαξ 20 % πρόσθετον φόρον ἐπὶ τοῦ κυρίου ποσοῦ τοῦ φόρου, ὅστις καταβάλλεται λόγῳ ἀμέσων φόρων ἢ φόρων δημοσίων νομημάτων, διὰ δὲ τὴν συντήρησιν αὐτῶν ἐτησίως 5 % πρόσθετον τοιοῦτον φόρον.

Οἱ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑποκείμενοι ὡς ἄνω εἰσὶν οἱ παρόδιοι ἰδιοκτῆται, νομεῖς, ἐνοικιασταὶ ἢ καλλιεργηταὶ κτημάτων, δασῶν, βιομηχανικῶν καταστημάτων παντὸς εἴδους, μεταλλείων, ὄρυχείων καὶ λατομείων, ἅτινα κεῖνται ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ἐντὸς ζώνης πλάτους ἐνὸς χιλιομέτρου ἐκατέρωθεν τοῦ ἄξονος τῆς ὁδοῦ. Τὴν ὑποχρέωσιν δὲ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ προσθέτου τούτου φόρου κανονίζει ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ νομάρχου, νομομηχανικοῦ καὶ ἐφόρου, ἣτις συντάσσει πρωτόκολλον ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρωτόκολλον τῶν εἰς τὸν πρόσθετον φόρον ὑποχρέων κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας».

Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο καταρτίζεται κατὰ δήμους καὶ τοιχοκολλεῖται ἐντὸς 5 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ οἰκέτιος δήμαρχος λάβῃ αὐτὸ παρὰ τοῦ νομάρχου, εἰς τὰς θύρας τῶν δημορχείων καὶ εἰδικῶν παρεδρείων, εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων ὑπάγονται αἱ ὁδοί, συντασσομένης περὶ τούτου ἐκθέσεως. Κατὰ τῶν τοιούτων πρωτοκόλλων ἐπιτρέπεται ἔνστασις ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων εἰρηνοδικείων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων κεῖται τὸ σχετικὸν τμήμα, ἀπευθυνομένη κατὰ τοῦ ἀρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς περιφερείας, ἐντὸς ἐνὸς

μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς τὸ δημαρχεῖον τοιχοκολλήσεως. Ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων τούτων ὁ εἰρηνοδίκης ἐντὸς 1 μηνὸς ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ προσωπικῆς ἐργασίας.

Ἄρθρον 26.

Οἱ εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ὑπόχρεοι.

Πᾶς πολίτης συμπληρωμένην ἔχων τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν ὀφείλει νὰ συνεισφέρει κατ' ἔτος τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἐργασίαν εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν κατὰ λόγον τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Ὁ ἐν ἀλλοτρίῳ δήμῳ ἐκπληρώσας τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην εἶναι ἀπηλλαγμένος αὐτῆς ἐν τῷ οἰκείῳ δήμῳ.

Ἐξαιροῦνται:

α') Οἱ ὑπάλληλοι τῶν ξένων κρατῶν, ἐὰν δὲν ὧσι πολῖται Ἑλληνες.

β') Οἱ ξένοι ὑπήκοοι, οἱ μὴ κεκτημένοι ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν ἐν Ἑλλάδι, ἢ μὴ ἐξασκοῦντες ἐν αὐτῇ ἐπάγγελμα ὑποκειμένον εἰς φόρον ἐπιτηδεύματος.

γ') Ἡ φρουρά.

δ') Οἱ ὑπερβάντες τὸ ἕξον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐργασθῶσιν ἕνεκα σωματικῆς ἢ διανοητικῆς ἀνικανότητος, πιστοποιουμένης ἐνόρκως ὑπὸ δύο ἰατρῶν.

ε') Οἱ κληρικοί.

Αἱ ἐξαιρέσεις ὑπὸ τὰς παραγράφους γ', δ' καὶ ε', ἀναφέρονται εἰς τὰ πρόσωπα μόνον καὶ οὐχὶ εἰς τὴν περιουσίαν τῶν ἐξαιρουμένων.

Ἄρθρον 27.

Καταρτισμὸς καταλόγου τῶν εἰς προσωπικὴν
ἐργασίαν ὑποχρέων

Ἐπιτροπή, συγκειμένη ἐκ τοῦ εἰρηνοδίκου, ὡς προέδρου, ἐνὸς μέλους, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ νομάρχου καὶ ἐτέρου, ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, συντάσσει κατ' ἔτος, δι' ἕκαστον δῆμον καὶ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τὸν ὀριστικὸν κατάλογον ὄλων τῶν εἰς τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν ὑποκειμένων κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον λαμβάνουσα ὡς βάσιν τοὺς τε στρατολογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς ἰσχύοντας ἐκλογικοὺς τοιοῦτους, καὶ συμπληροῦσα αὐτοὺς διὰ τῆς προσθήκης ἐκείνων, οἵτινες, ὑποκείμενοι εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν, δὲν ἐμπεριέχονται ἐν τοῖς καταλόγοις τούτοις.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἐπιτροπὴ ἐντὸς τῆς ἄνω προθεσμίας δὲν καταρτίσῃ τὸν ἀνωτέρω κατάλογον, ὁ νομάρχης δύναται νὰ προβῇ εἰς τὸν σχηματισμὸν νέας ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀνατίθεται ἡ σύνταξις τοῦ ὀρθέντου καταλόγου ἐντὸς ἴσης προθεσμίας.

Ἄρθρον 28.

Οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας ἐγγεγραμμένοι διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις, κατὰ λόγον τῆς χρηματικῆς, ἢ κτηματικῆς περιουσίας, ἢ κατὰ λόγον τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἢ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν, ὃν τίνα καταβάλλουσι. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τάξις, ἡ ἀποτίνουσα φόρον ἄνω τῶν δραχμῶν 50, ὀφείλει κατ' ἔτος νὰ προσφέρῃ τρία ἡμερομίσθια, ἡ δὲ δευτέρα, ἡ ἀποτίνουσα φόρον κάτω τῶν δραχμῶν 50, δύο, καὶ ἡ τρίτη, ἡ μὴ ἀποτίνουσα φόρον, ἓν.

Τὸ ἐν ἡμερομίσθιον βαρύνει ἀποκλειστικῶς τὸ πρόσωπον τοῦ ὑποχρέου, τὰ δὲ λοιπά, δι' ἃ ἐκρίθη ὑπόχρεως, τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Τὴν κατάταξιν ταύτην ἐνεργεῖ ἡ ἐν τῷ προ-

ηγουμένω άρθρω ὀριζομένη ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φορολογικῶν καταλόγων καὶ ἄλλων πληροφοριῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν τυχόν ὑποβληθέντων κατ' αὐτῆς παραπόνων ἀποφαίνεται ὀριστικῶς ὁ νομάρχης καθ' ἃ κατωτέρω ὀρίζεται.

Ἄρθρον 29.

Ἀντίτιμον προσωπικῆς ἐργασίας.

Ἡ ἐργασία καταβάλλεται ἢ προσωπικῶς ἢ εἰς χρήματα, κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὀφειλοντος ταύτην. Ἐὰν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὀρισθησομένης προθεσμίας, ἣτις δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν 30 ἡμερῶν, δὲν δηλώσῃ οὗτος περὶ τούτου, ὑποχρεοῦται ὀριστικῶς εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν παρ' αὐτοῦ ὀφειλομένων ἡμερομισθίων. Τὸ ἀντίτιμον ἐκάστου ἡμερομισθίου ὀρίζεται εἰς δραχμὰς 2,50.

Ἄρθρον 30.

Εἰσπραξις τοῦ ἀντιτίμου τῆς προσωπικῆς ἐργασίας.

Ὁ ταμίας τοῦ Δημοσίου εἰσπράττει τὸ ἀντίτιμον τῶν ὀφειλομένων ἡμερομισθίων καὶ ἀναγράφει τοῦτο ὑπὸ τὸ κεφάλαιον «Ἐπαρχιακὴ καὶ δημοτικὴ ὁδοποιία», τηρουμένου χωριστοῦ ἄρθρου ἐκάστης ἐπαρχίας ἢ δήμου.

Κατὰ τῶν δυστροπούντων εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων ἡμερομισθίων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων νόμων.

Οἱ προσωπικῶς ἐργαζόμενοι ὑποχρεοῦνται μόνον εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἀπλῶν ἔργων, τῶν κειμένων ἐντὸς ἀποστάσεως 7 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς πόλεως, κώμης ἢ χωρίου, ἐνθα κατοικοῦσι. Τὰ τεχνικὰ ἔργα κατασκευάζονται καὶ συντηροῦνται ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἑδαφίοις α', β', γ' καὶ δ' τοῦ ἄρθρου 5 ἀναγραφομένων πόρων.

Τὰ πέραν τῶν 7 χιλιομέτρων κατασκευάζονται καὶ συντηροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6.

Ἐπιπέδων ἔργα εἶναι οἱ χωματισμοί, οἱ ἐκτελούμενοι διὰ σκαπάνης καὶ πτύου καὶ ἡ μεταφορὰ αὐτῶν διὰ μονοτρόχου, ἡ συλλογή, μεταφορὰ διὰ μονοτρόχου καὶ θραῦσις λίθων χρησίμων διὰ τὴν ὁδοστρωσίαν καὶ ἡ ἐξόρυξις καὶ ἡ μεταφορὰ τῆς ἀναγκαίας συνδετικῆς ὕλης.

Τεχνικὰ δὲ ἔργα εἶναι πάντα τὰ λοιπὰ ἔργα, τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς συντέλειαν τῆς ὁδοῦ.

Ἄρθρον 31.

Ὁριστικὸς κατάλογος ὑποχρέων εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν.

Ὁ κατάλογος τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 27 ὑποχρέων εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ἀναρτᾶται ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Δημαρχείου ἢ τοῦ οἰκείου εἰδικοῦ παρεδρείου καὶ ἕκαστος δύναται νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν αὐτοῦ. Ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀναρτήσεως ἕκαστος τῶν ἀναγραφέντων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλλῃ πρὸς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἢ εἰδικὸν παρεδρον ἔνστασιν, ἣτις, διαβιβαζομένη ἐντὸς τὸ πολὺ τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς πρὸς τὸν ἀρμόδιον νομάρχην, δικάζεται ὀριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως παρ' αὐτοῦ ἐντὸς ἑνὸς τοῦ πολὺ μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνωτέρω δεκαπενθημέρου προθεσμίας. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νομάρχου καταρτίζεται ὁ ὀριστικὸς κατάλογος τῶν ὑποχρέων, εἰς οὐδεμίαν ὑποκείμενος μεταβολήν.

Ἄπασα ἡ διαδικασία αὕτη γίνεται ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ποινικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 32.

Ἐπιβαλλόμεναί ποιναὶ εἰς ὑπαλλήλους ἀμελοῦντας τῶν καθηκόντων των.

Ἐπάλληλοι δημόσιοι ἢ δημοτικοὶ ἀμελοῦντες τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων, τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 20 μέχρις 100 δραχμῶν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ διὰ φυλακίσεως μέχρι 3 μηνῶν, συνεπαγομένης τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 33.

Ποιναὶ κατὰ τῶν ὑπαλλήλων τῶν συντελούντων εἰς τὴν μείωσιν τῶν ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων.

Πᾶς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ παρόντος νόμου ἀρμοδίων πρὸς σύνταξιν τῶν καταλόγων τῶν εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ὑποχρέων, ὅστις ἤθελε συντελέσει ὅπωςδήποτε καὶ ἐν γνώσει ἵνα ὑπεκφύγη τις τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις, ἢ νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐλάσσονας τῶν κατὰ τὸν νόμον ὀφειλομένων, τιμωρεῖται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 50-200 δραχμῶν καὶ ὑποχρεοῦται συγχρόνως εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν διαφυγόντων ἡμερομισθίων.

Αἱ κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἐπιβαλλόμεναί χρηματικαὶ ποιναί, εἰσπραττόμεναι κατὰ τὸ ἄρθρον 30 τοῦ παρόντος νόμου, λογίζονται εἰς ὄφελος τῆς ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Περὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρον 34.

Προσδιορισμὸς καὶ κατανομὴ τῶν διὰ τὴν συντήρησιν
ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν
κεφαλαίων.

Ἡ συντήρησις τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν ἐνεργεῖται δαπάναις τοῦ Κράτους, ἢ δὲ τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν ἐκτελεῖται διὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 ὀριζομένων χρηματικῶν κεφαλαίων. Τὰ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας ὀριζόμενα ποσὰ πρὸς συντήρησιν τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν κατανέμονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων ἐτησίως εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας καὶ δήμους τοῦ Κράτους, κατὰ λόγον τῶν ἐξ ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ ἐκάστου δήμου εἰσπραττομένων ἐσόδων, συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἡ ἅπαξ ὀρισθεῖσα κατανομὴ δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 35.

Συντήρησις τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν.

Οἱ προσωπικῶς ἐργαζόμενοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ἀπλῶν ἔργων μόνον τῶν τμημάτων τῶν κειμένων εἰς ἀπόστασιν 7 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας των. Τὰ πέραν τῆς ἀποστάσεως τῶν 7 χιλιομέτρων τμήματα ὡς καὶ τὰ τεχνικὰ ἔργα τῶν ἄνω τμημάτων συντηροῦνται διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 ὀριζομένων χρηματικῶν πόρων.

Ἄρθρον 36.

Συντήρησις ἀγροτικῶν ὁδῶν.

Ἡ συντήρησις τῶν ἀγροτικῶν ὁδῶν γίνεται δαπάνη τῶν προκαλεσάντων τὴν κατασκευὴν αὐτῶν χωρίων, κοινοτήτων, συνοικιῶν ἢ προσώπων.

Ἄρθρον 37.

Τρόπος καθ' ὃν προμηθεύονται τὰ ὑλικά τῶν ὁδοστρωμάτων καὶ ἡ χειρωναξία.

Ἡ παροχὴ τῶν ἀναγκαίων ὑλικῶν ὡς καὶ ἡ ἐπισκευή, ἀνοικοδόμησις καὶ συμπλήρωσις τῶν τεχνικῶν ἔργων, κυλίνδρωσις καὶ καταβρέγματα, διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν ἐκτελεῖται δι' ἐργολαβίας, ἡ δὲ χειρωναξία δι' ὁδοστατῶν, οἵτινες διορίζονται καὶ παύονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ὁδοστατῶν εἰδικοῦ νόμου.

Ἡ διάρκεια τῶν ἐργολαβιῶν τούτων ἔσεται κατ' ἐλάχιστον ὅρον τριετῆς καὶ κατὰ μέγιστον πενταετῆς.

Ἄρθρον 38.

Κατασκευὴ βατῶν ὁδῶν.

Ὅσάκις ἡ κατασκευὴ ἀμαξιτοῦ ὁδοῦ ἀποβαίνει λίαν δαπανηρὰ καὶ ἡ δαπάνη εἶναι δυσανάλογος πρὸς τὴν χρησιμότητα αὐτῆς, ἡ ὁδὸς κατασκευάζεται βατὴ μόνον καὶ περὶ τούτου ἀποφαίνεται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῇ βάσει συμφώνου γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων ἔργων. Βατὴ δὲ ὁδὸς εἶναι ἡ κατασκευαζομένη μετὰ κλίσεων ἀνωτέρων τῶν 10 % καὶ μετὰ πλάτους οὐχὶ ἀνωτέρου τῶν 3,00 μ.

Ἐπὶ τῶν βατῶν ὁδῶν ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν, κατασκευὴν καὶ συντήρησιν αὐτῶν αἱ διὰ τὰς ἀμαξιτοὺς ὁδοὺς διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Περὶ ἀπαλλοτριώσεων.

Ἄρθρον 39.

Ἐπόχρειοι διὰ τὴν ἀπαλλοτριώσιν γαιῶν
καὶ κτημάτων.

Ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν καταλαμβανομένων γαιῶν καὶ κτημάτων βαρύνει τὸ Δημόσιον, ἢ δὲ τῶν ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἐπιβαρύνει τὸ 1/3 τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 εἰσπραττομένων πόρων ὑπὲρ τῶν δήμων. Ὡς πρὸς τὰς ἀγροτικὰς ὁδοὺς, ἢ ἀποζημιώσεις βαρύνει τὰ προκαλέσαντα τὴν κατασκευὴν χωρία, κοινότητος, συνοικίας ἢ πρόσωπα.

Ἄρθρον 40.

Παραχώρησις δωρεάν γαιῶν.

Αἱ ὑπὸ πάσης κατηγορίας ὁδῶν καταλαμβανόμεναι ἐθνικαί, εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον ἢ εἰς μονὰς ἀνήκουσαι γαῖαι, παραχωροῦνται δωρεάν.

Ἄρθρον 41.

Διαιτησία ἀπαλλοτριώσεως τῶν γαιῶν καὶ οἰκοδομῶν.

Ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν γαιῶν, φυτειῶν καὶ ἔνυμοτομουμένων ἢ καθ' ὄλοκληρίαν καταλαμβανομένων οἰκοδομῶν καὶ κτημάτων ἐνεργεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ ἀποζημιώσει κανονι-

ζομένη ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ἢ, τούτου κωλυομένου, ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου, τοῦ μηχανικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς περιφερείας, εἰς ἣν ὑπάγεται τὸ κτῆμα καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας αὐτοῦ πρὸ τῆς συστάσεως τῆς ὁδοῦ.

Τὸ πρωτόκολλον ἀποζημιώσεως συντασσόμενον εἰς τριπλοῦν ἀνακοινοῦται εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ πρωτοκόλλου πρὸς τὸν ἐνδιαφερόμενον ὀφείλει οὗτος νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐὰν ἀποδέχεται ἢ μὴ τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην. Ἐν περιπτώσει ἀποδοχῆς δικαιούται νὰ προσέλθῃ καὶ λάβῃ ἐκ τοῦ ταμείου τῆς περιφερείας, ἐν ἣ καίται τὸ καταληφθὲν κτῆμα, τὸ ποσὸν αὐτῆς ἐντὸς ἐτέρων τριάκοντα ἡμερῶν, ἄλλως τοῦτο κατατίθεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ γνωστοποιεῖται εἰς τὸν δικαιούχον ἐπὶ ἀποδείξει ἢ κατάθεσις, ἀπὸ δὲ τῆς γνωστοποιήσεως ταύτης ἄρχεται ἡ παραγραφή κατὰ τὸ ἄρθρον 69 τοῦ λογιστικοῦ νόμου. Ὁ δικαιούχος μὴ ἀποδεχόμενος τὴν ὀρισθεῖσαν ἀποζημίωσιν δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον κατὰ τὸν ΔΧΜΒ' νόμον. Δύναται ὅμως καὶ ὁ Ὑπουργὸς ἐντὸς τῶν αὐτῶν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ πρωτοκόλλου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀνατρεπτικῶς ν' ἀποφανθῇ ἐὰν δέχεται ἢ μὴ τὴν ὀρισθεῖσαν ἀποζημίωσιν. Καὶ ἐν ἀποδοχῇ μὲν καταθέτει τὸ τίμημα καὶ ἐνεργεῖ τὰ ἀνωτέρω. Ἐν μὴ ἀποδοχῇ δὲ δύναται νὰ προσφύγῃ διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὸ ἀρμόδιον Πρωτοδικεῖον κατὰ τὸν ΔΧΜΒ' νόμον ἐντὸς 60 ἐτέρων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὑποβολῆς τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐπιτροπῆς. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τῆς μὴ ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τὸ τίμημα κατατίθεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ ἐνεργεῖται ἡ κατάληψις τοῦ ἀποζημιωτέου κτήματος.

Ἄρθρον 42.

Δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς κατόχους
καὶ νομεῖς ἐθνικῶν γαιῶν.

Εἰς τοὺς κατόχους καὶ νομεῖς ἐθνικῶν γαιῶν, ὑπὸ ὁδῶν
ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν, δημοτικῶν καὶ ἀγροτικῶν καταλαμβανομένων, ἐπιφυλάσσεται τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὸ ἥμισυ τῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν τούτων ὑπαρχουσῶν τυχόν φυτειῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

*Περὶ ἀστυνομίας ὁδῶν καὶ διάφοροι ἄλλαι
διατάξεις.*

Ἄρθρον 43.

Ἀστυνομία τῶν ὁδῶν.

Ἡ ἀστυνομία τῶν ὁδῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν ἀνατίθεται εἰς τὸ σῶμα τῶν πολιτικῶν μηχανικῶν. Πᾶσα ἄμεσος ἢ ἔμμεσος βλάβη αὐτῶν βεβαιουμένη διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ νομομηχανικοῦ, μηχανικοῦ, ὑπομηχανικοῦ ἢ ἐργοδηγοῦ, ἐπάγεται κατὰ τοῦ ἐπενεγκόντος αὐτὴν ποινὰς ὀρισμένης κατωτέρω. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο συντάσσεται εἰς διπλοῦν.

Ἐὰν ἡ ζημία εἶναι κατωτέρα τῶν δραχμῶν 200, τιμωρεῖται ὁ αὐτουργὸς διὰ χρηματικῆς ποινῆς μέχρι δραχμῶν 200, ἐὰν δὲ ἡ ζημία εἶναι ἀνωτέρα τῶν δραχμῶν 200 καὶ κατωτέρα τῶν δραχμῶν 400, ἐπιβάλλεται χρηματικὴ ποινὴ τοῦλάχιστον δραχμῶν 200.

Διὰ ζημίας πέρα τῶν δραχμῶν 400 ἐπιβάλλεται καὶ φυλάκισις τοῦλάχιστον 6 μηνῶν.

Ὁ ἐπενεγκὼν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον βλάβην εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν καταβολὴν τῆς πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένης δαπάνης.

Τὸ ὑπὸ τοῦ νομομηχανικοῦ, μηχανικοῦ, ὑπομηχανικοῦ ἢ ἐργοδηγοῦ συντασσόμενον πρωτόκολλον ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν περὶ τοῦ γεγονότος τῆς βλάβης καὶ τῆς πρὸς ἀνόρθωσιν ταύτης ἀναγκαίας δαπάνης, ἐκτὸς ἂν προσβληθῆ ὡς πλαστόν.

Τοῦ συνταχθέντος πρωτοκόλλου τὸ μὲν ἐν ἀντίτυπον διαβιβάζεται διὰ τοῦ προϊσταμένου νομομηχανικοῦ ἐντὸς 5 ἀπὸ τῆς συντάξεως αὐτοῦ ἡμερῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα διὰ τὴν ποινικὴν καταδίωξιν τοῦ ὑπαιτίου, τὸ δὲ ἕτερον ἀντίτυπον ἀποστέλλεται εἰς τὸν ταμίαν πρὸς εἴσπραξιν.

Ὅστις ἐναποθέτει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν πρᾶνῶν ἢ τῶν τάρφων αὐτῆς ὕλας δυναμένης νὰ προξενήσῃσι βλάβας εἰς τὴν ὁδόν, ἢ νὰ δυσχεράνωσι τὴν κυκλοφορίαν, τιμωρεῖται διὰ προστίμου δραχμῶν 10-50, ὅπερ ἐπιβάλλεται κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις. Ἐν τῷ συνταχθησομένῳ πρωτοκόλλῳ διὰ τὴν παράβασιν ταύτην ὀρίζεται καὶ ὁ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὀφείλει νὰ ἄρῃ τὰς ἐναποτεθείσας ὕλας. Ἐὰν ἐντὸς τῆς προθεσμίας ὁ παραβάτης δὲν ἄρῃ ταύτας, τὸ πρόστιμον διπλασιάζεται καὶ αἴρονται αὗται δαπάναις τοῦ δημοσίου εἰς βάρος τοῦ ὑποχρέου.

Ἄρθρον 44.

Περὶ φυτεύσεως δένδρων.

Οἱ παρόδιοι ἰδιοκτῆται ἢ νομεῖς ὀφείλουσι προσκλήσει τοῦ νομάρχου, νὰ φυτεύσωσι δένδρα καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει ἀμελείας ἐνεργεῖ τὴν φύτευσιν ὁ νομάρχης, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται ἢ νομεῖς, πλὴν τῆς εἰς τὸ δημοσίον ἀποδόσεως τῶν πρὸς τοῦτο γενομένων δαπανῶν, καταβάλλουσιν λόγῳ προστίμου ἀνὰ μίαν δραχμὴν δι' ἕκαστον δένδρον, ἀντ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου φυτευθέν. Τὸ ὑφ' ἑκάστου ἰδιοκτῆτου ἢ νομέως ἐθνικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων ὀφειλό-

μενον ποσὸν προσδιορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ νομάρχου, ὑποκειμένης εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ὑπόχρεον κοινοποιήσεως, ἢ δὲ εἴσπραξις ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ θεωροῦνται ἔσοδα τῆς ἐπαρχιακῆς καὶ δημοτικῆς ὁδοποιίας.

Ἄρθρον 45.

Ὑποχρεώσεις τῶν παρὰ τὰς ὁδοὺς οἰκοδομούντων.

Οἱ παρὰ τὰς ὁδοὺς οἰκοδομοῦντες ὀφείλουσι νὰ ἐγείρωσι τοὺς τε περιβόλους καὶ τὰς οἰκοδομάς των παραλλήλως τῷ ἄξονι τῆς ὁδοῦ καὶ δύο μέτρα μακρὰν ἀπὸ τῶν ὀρίων τῆς ὑπὸ τῆς ὁδοῦ, τῶν τάφρων καὶ πρηνῶν αὐτῆς καταλαμβανομένης ἐκτάσεως. Ἐπίσης οὐδὲν μέρος οἰκοδομῆς, πρόστεγα, κλίμακες καὶ τὰ παρόμοια ἐπιτρέπεται νὰ τεθῶσιν εἰς μικροτέραν τοῦ 1,50 μ. ἀπόστασιν τῶν ἄνω ὀρίων. Οἱ ἐναντίον τῶν ὄρων τούτων ἐγειρόμενοι περιβόλοι καὶ οἰαϊδήποτε οἰκοδομαί, κατεδαφίζονται ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, δημοσίᾳ δαπάνῃ εἰς βᾶρος τοῦ ἰδιωκτῆτου, ἐφαρμοζομένου τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουνίου 1842 Βασιλικοῦ Διατάγματος περὶ ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου τῶν πόλεων καὶ κωμῶν τοῦ Κράτους. Πᾶσα οἰκοδομὴ ἐγείρεται μετὰ προηγουμένην ἔγγραφον ἄδειαν τοῦ ἀρμοδίου μηχανικοῦ.

Αἱ ὑπάρχουσαι οἰκοδομαὶ ἐφ' ὧν ἤθελεν ἐνεργηθῆ οὐσιώδης ἐπισκευή, ὑπόκεινται εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις.

Οἱ αὐτοὶ ἰδιοκτῆται ἢ νομεῖς, προσκλήσει τοῦ ἀρμοδίου νομάρχου, ὑποχρεοῦνται νὰ κατασκευάσωσι γεφυρίδια ἐπὶ τῶν τάφρων τῶν ὁδῶν, ὧν τὸ μῆκος δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 3,00 μ.

Ἐὰν μετὰ τρίμηνον προθεσμίαν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἰδιοκτῆτην ἢ νομέα προσκλήσεως, τὸ περὶ οὗ αὕτη διαλαμβάνει

γεφυρίδιον δὲν κατασκευασθῆ, βεβαιούται τοῦτο διὰ πρωτοκόλλου συντασσομένου παρὰ τοῦ ἀρμοδίου μηχανικοῦ, ὅστις διατάσσει συγχρόνως τὴν κατασκευὴν τοῦ γεφυριδίου, ὃ δὲ ἰδιοκτῆτης ἢ νομεὺς ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς πρὸς τοῦτο γενομένης δαπάνης.

Ἄρθρον 46.

Περὶ ἀνορύξεως φρεάτων.

Τὰ φρέατα δέον νὰ εἶναι μακρὰν τῆς ὁδοῦ 3,00 τοῦλάχιστον μέτρα, τὰ δὲ ὑπάρχοντα φρέατα κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ παραμείνωσιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ εὐρυνθῶσιν. Οἱ ἰδιοκτῆται τῶν φρεάτων ὀφείλουσι νὰ συντηρῶσι τὴν πρὸ αὐτῶν πλατεῖαν εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ μεριμνῶσι περὶ τῆς διοχετεύσεως τῶν ὑδάτων εἰς τὰς πλησιεστέρας τάφρους. Διὰ πᾶσαν βλάβην τῆς ὁδοῦ προελθοῦσαν ἐξ ὑπαιτιότητος τῶν ἰδιοκτητῶν ἐπιβάλλεται πρόστιμον δραχμῶν 10, ἐν ὑποτροπῇ δὲ δραχμῶν 25-100.

Ἄρθρον 47.

Ἄδειαι τροποποιήσεως ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν ὁδῶν.

Οὐδεμία τροποποίησις ἐθνικῆς ἢ ἐπαρχιακῆς ὁδοῦ ἐπιτρέπεται ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν μετὰ προηγουμένην σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων.

Ἐπίσης καὶ ἐπὶ δημοτικῶν ὁδῶν ἄνευ ἀδείας τοῦ νομάρχου κατόπιν ψηφίσματος τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 48.

Περὶ χρήσεως ὁδῶν.

Ἀπαγορεύεται ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἄνευ εἰδικῆς καὶ ἐγγράφου

ἀδειας τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ ἢ τοποθέτησις ὑδραγωγείων, σωλήνων παντὸς εἴδους, καλωδίων, συρμάτων κλπ. Οἱ ἰδιῶται, πρὸς χορήγησιν ἀδειας τοιαύτης ὡς ἄνω, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετηθῶσι γενικὰ συμφέροντα τῶν κατοίκων, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλωσιν ἐφ' ἅπαξ ποσὸν χρηματικὸν ἀνάλογον τῆς φθορᾶς τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς προσγενησομένης αὐτοῖς ὠφελείας. Τὸ ποσὸν ὁρίζει προκειμένου περὶ ἐθνικῶν ὁδῶν ὁ νομομηχανικός, περὶ ἐπαρχιακῶν δὲ καὶ δημοτικῶν ὁ μηχανικός ἢ ἐν ἑλλείψει τούτου πᾶς νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 49.

Διέλευσις βαρέων φορτίων διὰ γεφυρῶν.

Ἡ διέλευσις διὰ γεφυρῶν μετὰ φορτίων ἀσυνήθων καὶ ἐκτάκτων ἐπιτρέπεται κατόπιν ἀδειας ἐγγράφου τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ ἢ μηχανικοῦ.

Ἄρθρον 50.

Τὸ πλάτος κοινῶν τροχηλάτων ἐν γένει δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 2 μ. Τὸ ἀνώτατον βάρος ὅπερ δύναται νὰ φέρῃ ἐν τροχήλατον μεθ' ἑνὸς ἵππου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 800 ὀκάδας. Τὸ πλάτος τοῦ σώτρου τῶν τροχῶν δέον νὰ εἶναι ἀνάλογον τοῦ φορτίου τοῦ μονίππου ἢ διίππου τροχηλάτου καὶ ὄχι μικρότερον τῶν $7 \frac{1}{2}$ ἑκατοστῶν. Διὰ τροχήλατα φερόμενα διὰ 3 ἢ περισσοτέρων ζώων, δέον ν' αὐξάνῃ τὸ πλάτος ἀνὰ 3 ἑκατοστὰ κατὰ ζῶον. Τοῦ ἄνω κανόνος ἐξαιροῦνται:

α') Ἐργαλεῖα γεωργικά.

β') Ἀγοραῖαι ἢ ἰδιωτικαὶ ἄμαξαι καὶ πᾶν τροχήλατον ἀνήκον εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

γ') Τροχήλατα χρήσιμα πρὸς μεταφορὰν βαρέων φορτίων μὴ δυναμένων νὰ ἀποσυντεθῶσιν, ὡς ῥίζαι μεγάλων δένδρων,

ὄγκοι μαρμάρων ἢ λίθων, τεμαχίων σιδηρῶν, μηχανῶν κτλ., δέον νὰ ἔχωσι πλάτος τροχοῦ 18 ἑκατοστῶν τοῦλάχιστον.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1912.

Ἄρθρον 51.

Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων θέλουσι κανονισθῆ αἱ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου λεπτομέρειαι.

Ἄρθρον 52.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων θέλει ὀρισθῆ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1909.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν
N. Τριανταφυλλάκος

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Ἀθ. Εὐταξίας

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1909.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

K. Π. Μαυρομιχάλης.
